

EUROCLYDON

Hand. 27:14-26

Als Paulus zich voor Festus en Agrippa heeft verantwoord en zij niets des doods of der banden waardig in hem hebben gevonden, besluiten zij hem voor de keizer te Rome te laten brengen, daar Paulus zich op hem beroepen had.

Daartoe wordt hij overgeleverd aan een zekere Julius, een hoofdman over honderd van de keizerlijke bende, een politie-officier.

Dan gaan met hem, uit vrijwillige liefde, Lukas de schrijver ook van de Handelingen, en Aristarchus, de Macedoniër. Twee godzalige mannen die uit liefde met Paulus, die een gevangene was, meegaan. Dus dat drievoudig snoer Paulus-Lukas-Aristarchus is niet haast verbroken.

Paulus was een gevangene Jezu, dat is enkel vrolijkheid. Vrij rond te lopen voor eigen rekening, dat is gevaarlijk. Maar deze gevangenschap is enkel vrijheid, omdat het om Christus' wil is.

En op die reis naar Rome handelt Julius vriendelijk met Paulus, want de andere dag laat hij hem toe in Sidon de vrienden te bezoeken; en dat voor een gevangene.

Na een dag had Julius het al gezien: die Paulus, dat is niet gewoon, die is anders dan anderen. En vanwege de achting handelt hij zeer vriendelijk met hem; Paulus mag zich zelfs door de vrienden in Sidon laten verzorgen. Na enige dagen komen ze in Myra, waar Julius een schip dat naar Italië moet, waarop hij ze alleen doet overgaan; totaal 276 zielen. En na vele dagen varen ze onder Creta heen, en hetzelfde nauwelijks voorbijzeilende, kwamen ze in een zekere plaats, genaamd Schoonehavens.

Mens, als je ooit zalig zal worden, dan zal het toch wel ontzettend nauwelijks, nauwelijks zijn hoor.

Als je ooit in de allerschoonste haven aan zal landen, dan zal het toch wel tot de laatste zucht op de punt van een naald uitgewerkt moeten worden; dan zal het tot je doodsniel wel een wonder moeten zijn als je ooit kind van God zal mogen worden; ken je dat?

Bij God vandaan eeuwig zeker, maar in de waarneming nauwelijks. De rechtvaardige wordt maar nauwelijks zalig, zegt Petrus. Ongeveer half oktober komen ze in Schoonehavens aan.

En in die streken waren er van half oktober tot ongeveer half maart vele stormen op zee, zodat het gewoonte was om die tijd niet te varen, maar te overwinteren in een daartoe geschikte haven.

En is dat geen schone haven: drie kinderen Gods, door de banden der liefde aan elkaar verbonden; is dat geen schone haven om te overwinteren met een gevangene Jezu Christi?

Maar nu was er nóg een haven, aan de noordkant van Creta, Fenix genaamd; die was in hun ogen nóg beter, daar gaan ze toch nog liever heen.

Het is nooit goed bij een mens. Altijd beter, altijd mooier, altijd meer; nóg meer geld, nóg meer vakantie, nóg meer luze, nóg meer vrij, nóg meer weelde, nog meer zonde.

Die schone haven van het Paradijs was nóg niet goed genoeg; nóg hoger: als God zijn. Maar Paulus raadt het af: ik zie dat de vaart zal geschieden met hinder en grote schade, niet alleen van de lading en van het schip, maar ook van ons leven.

Niet doen, zegt Paulus, dat gaat niet goed.

En Julius zegt niet: houd je mond, we hebben je niks gevraagd, je bent maar een gevangene. Nee, dat durft hij niet vanwege de achting. Maar hij vraagt ook de stuurman en de schipper. En die zeiden: we halen het wel.

En wat doet Julius dan? Die zegt: met alle eerbied en achting voor Paulus, en die man bedoelt het ook wel goed, maar tenslotte is het maar een landrot. Tenslotte hebben we voor deze dingen een stuurman en een schipper, vaklui, specialisten, experts op scheepvaartgebied, mannen met ervaring en verstand.

En dan geloof ik, met alle achting voor Paulus, toch meer de stuurman en de schipper. En ook het merendeel vond het geraden te vertrekken en te proberen Fenix te bereiken vóór de grote stormen.

Natuurlijk, ook het merendeel houdt niet van die bezwaren van Paulus. Een beste man, maar die ziet nou altijd en overal schipbreuk in, oordeel, ongelukken, de dood.

Het merendeel houdt meer van mensen die zeggen: je haalt het wel, je komt er best, God zal Zijn werk voleindigen; dan van een enkeling die zegt: je haalt het niet, het is te kort, het kan de storm niet doorstaan.

En als ze dan vertrekken om Fenix te bereiken, dan staat er: en alzo de zuidenwind zacht waaide. Hoe kan het toch: buiten God, ook nog alles mee.

En zij meenden hun voornemen verkregen te hebben, en zeilden dicht voorbij Creta heen. Zo gaan er duizenden met een zacht zuidenwindje voor eeuwig verloren.

Van Leger des Heils tot Oud-Gereformeerd, met een zacht zuiden windje van beloftes, teksten, verzen en een heleboel dingen die niet ontkend durven worden, een beginseltje, een hoopje en een verwachting, zo sterk soms dat ze al menen hun wens en voornemen te hebben verkregen; zo op de haven aan.

Maar de meeste schepen vergaan in volle zee niet, maar vlakbij de haven op een eiland of een zandbank. Het kan een hele tijd lijken of het alles goed en van God is, maar uiteindelijk zal het te pletter slaan op het zekere eiland van de toorn Gods.

Alles mee; zacht zuidenwindje van bekering.

Zie je wel: gelukkig dat we naar de stuurman en de schipper geluisterd hebben, en niet naar Paulus. Altijd maar mis, vloek, schuld, oordeel en tekort. De stuurman en de schipper, dat zijn de vaklui, dat zijn degenen die het weten, dat zijn je voorgangers: je haalt het best, zie dat je er wat bij krijgt.

Nu komen we tot ons tekstgedeelte, waarin we beluisteren een heilzame schipbreuk, en dan:

- 1e een schrikkelijke nood
- 2e een onverwachte moedgeving en
- 3e een ontdekkende onderwijzing

Psalm 142:5 en 5

Ten eerste een schrikkelijke nood.

Maar niet lang daarna sloeg tegen hetzelfde, tegen dat schip dat met een zacht zuidenwindje probeerde een nóg betere haven te bereiken, daar slaat tegen: een stormwind, een draaiwind of wervelwind, zegt de kanttekening. Geen gewone stormwind dus, want dat kan je nog enigszins bekijken, daar kan je ook nog uit komen. Als je de zeilen strijkt en je laat het schip maar drijven, dan kan je over de kokende baren in één of andere richting gestormd worden.

Zoals Kaïn die van God weggestormd is: mijn misdaad is groter dan dat ze vergeven worde; Gij hebt mij verdreven van Uw aangezicht. En Kaïn ging heen en bouwde een stad en een toren, ver van God. Weggestormd. Judas ook. En Saul viel in zijn eigen zwaard, weggestormd van God. Maar dit is een draaiwind, daar kom je niet uit, dat draait en stormt alle kanten uit. Euroclydon.

Een orkaan, een cycloon. Cyclus zit er in, cirkel.

Alle kanten storm, dood, oordeel, Godsgemis, sterven.

Euroclydon, een wervelwind uit Europa, uit het oosten; daar gaat de zon op. Die vuurbal, daar begint het mee: vuur, vuur, gerechtigheid, betaling. De ziel die zondigt zal sterven.

Daar kom je niet uit, dat wordt alleen maar erger. Alles zonde, je bidden, slapen, eten, lezen, alles zonde. Euroclydon; zonde, gerechtigheid en oordeel.

En als het schip daarmee weggerukt werd. Het wordt steeds vrolijker voor Paulus, Lukas en Aristarchus, want het is een stormwind Gods. Gans Juda was verheugd als ze de blijde mare van Gods oordelen had gehoord.

Maar voor de andere 273 werd het met de minuut benauwder. Storm, vergaan en sterven.

En als het schip niet kon tegen de wind opzeilen, gaven wij het op en dreven henen.

Een roerloos schip in een kokende zee en orkaan. De reddingsboot kunnen ze nog nauwelijks machtig worden en ophalen van achter het schip. Om de zeilen nog enigszins te versterken, gaan ze het schip ondergorden, onder de kiel, met touwen.

Maar tenslotte strijken ze ook het zeil en drijven henen. Geen roer meer, geen zeil meer; dat gaat goed, zegt Paulus. Nou is het verloren, zeggen de 273.

En alzo wij van het onweder geweldiglijk geslingerd werden. Dus het ging ook nog gepaard met onweer, donder en bliksem. Geweldiglijk geslingerd. Alle werken Gods zijn geweldig. De ene donderslag na de andere, sterven, dood, vloek en oordeel, zonde en schuld en Godsgemis.

Deden zij de volgende dag een uitworp. Goed opletten. Dat deden zij. Maar de derde dag wierpen wij met onze eigen handen het scheepsgereedschap uit. Zij, dat doen die 273; maar wij, dat is Paulus en de zijnen.

Zij deden een uitworp; namelijk van de last of het koopmanschap die in het schip was, om hetzelfde te lichten. Maar daar doet Paulus niet aan mee. Hij zegt niet dat ze het niet moeten doen, want hij weet heel goed dat het zonder uitwerpen niet zal gaan, die horen er bij; maar hij kan er ook niet aan mee doen, want hij heeft goed geleerd dat met 1000 uitwerpen dat zeilscheepje geen centimetertje onder de toorn en het oordeel Gods uitkomt. Ontzettend nodig als toeleiding, maar de grond er uit verliezen. Al die uitwerpen, bidden, wenen, verborgen plaats, kerkgaan, al die dingen, zonde haten en zonde laten, dat verzoent niet ene zonde. Dat die 273 dat doen, is begrijpelijk. Velen doen een uitworp bij sterfgevallen of bij ernstige ziekte. En in overtuiging. Maar daar kan Paulus niet aan mee doen. Die heeft in de straat de Rechte geleerd dat al zijn uitworpjes: Heere bekeer me, Heere ontferm U mijner, Heere behoud, dat dat allemaal zonde en eigenliefde was en daar is hij met al zijn uitwerpen verloren gegaan en in Christus behouden geworden.

Maar de derde dag, niet eerder, het moet nóg vreselijker worden, de derde dag wierpen wij met onze eigen handen het scheepsgereedschap uit. Dat is volgens de kanttekening de kabels, touwen, kisten, die tot het schip behoren. De koopmanschap behoort niet tot het schip, die is er in geladen. Maar touwen en kabels en kisten behoren tot het wezen van het schip. En dat moet overboord. Daar doet Paulus aan mee, wierpen wij.

Kom Lukas, weer een kist; kom Aristarchus, weer een stuk mast. Onttakeling, ontgronding,

ontbloting, ontdekking. Paulus werkt op een wrak aan. Dat is Paulus zijn lust en zijn leven. Van een schip een wrak maken, want een wrak is een onttakeld schip.

Van een vroom mens een wrak voor de hel maken, in liefde, dat is Paulus zijn lust. Al je kistjes en touwtjes van je bevinding, je overtuiging, je uitwerpen waar je zoveel voor rekende, al je gezichten, al je uitgangen, alles wat geen God in Christus is, moet overboord. Verliezen, schade en drek achten.

Met al je beloften, met al je verborgen ondersteuningën moet je in de kokende zee van Gods toorn het eens proberen uit te houden.

En als noch zon noch gesternten verschenen in vele dagen. Eerst voor een overtuigd, onbekeerd mens. De zon is Christus, de Zonne der gerechtigheid. Het gesternte is de waarheid. Want de leraars die er velen gerechtvaardigd zullen hebben, middellijk, zullen blinken als de sterren des hemels. En in Openbaring lezen we dat Christus de zeven sterren in Zijn hand heeft, dat zijn de leraars van de zeven Aziatische gemeenten. Dus geen zon en geen gesternte in zo'n noodweer. Geweldiglijk geslingerd van de ene afgrond naar de andere. Dood en oordeel, vuur en gerechtigheid. En dan niets te zien van een Borg voor die hemelhoge schuld, geen Christus. Ontzettend.

Danslaan ze de ene preek na de andere op, maar nergens wordt hun toestand verklaard. Ze lezen zich overal bij de huichelaars en waangelovigen.

Geen gesternte, geen enkele leraar die enige hoop geeft. En het oordeel gaat door, en de toorn wordt brandender. En dan geen schaduw van een Lam Dat de toorn weggedragen heeft. Niets méér verborgen dan Christus. En dat wel vele dagen lang, zo werd ons voorts alle hoop van behouden te worden, ontnomen.

Goed zo, zegt Paulus. Sterven en omkomen, om in een Ander te kunnen gaan leven. Hoe meer onweder, hoe meer vrolijkheid voor Paulus. Maar op goede gronden hoor.

En voor een bekeerd mens? Geen zon of gesternte, kan dat ook? Ja zeker, in de stand van het leven. De Kerk ziet maar precies zoveel als ze krijgt te zien. Ga ik voorwaarts, ik zie Hem niet; ga ik achterwaarts, ik aanschouw Hem niet. Dagen zonder getal. Job verkoos de verworping boven het leven.

David zegt: Heere, waarom vergeet Gij mij. Vele dagen lang. En nergens wordt hun toestand verklaard, niemand neemt ze over, geen preek beschrijft hun duisternis. geen zon of gesternte. Hoeft ook niet. Als ze Hem niet zien, is Hij er toch. Al zegt u nooit meer wat, toch zijt Gij de mijne, en ik de Uwe, Heere. Ziende de onzienlijke.

Als ze Hem niet zien, zien ze Hem toch, want hun leven is met Christus verborgen in God. Tweede puntje: een onverwachte moedgeving.

Als men lange tijd zonder eten geweest was. Ongeveer een veertien dagen. Daar was de nood te groot voor; sterven moesten ze, aan eten werd niet gedacht. Maar toen stond Paulus op in het midden van hen, zeggende: O mannen, men behoorde mij wel gehoor gegeven te hebben, en van Creta niet afgevaren te zijn. Heel vriendelijk spreekt Paulus ze aan, en vermanend.

Hij zegt niet: dat heb je er nou van, daar sta je nou met je luisteren naar de stuurman en de schipper, pracht vaklui, dat zijn nou je specialisten, nee.

O mannen, deze hinder en schade had verhoed kunnen worden, doch alsnu vermaan ik ulieden goedsmoeds te zijn, want daar zal geen verlies geschieden van iemands leven onder u, maar alleen van het schip. In zo'n noodweer op zo'n wrak, met de dood voor ogen, gaat Paulus zeggen dat er niemand zal sterven. Maar op welke grond ga je ze dan moed in spreken Paulus?

Dat zal ik je vertellen: deze zelfde nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods. Niet de Engel Gods, dat is Christus, maar een engel Gods, boodschapper, een gezant Gods, Wiens ik ben, Welke ik ook dien. Wat is die Paulus toch gegrond en zuiver.

Al zegt hij maar één regeltje, of hij nu voor Joden of voor Romeinen spreekt, hij heeft het altijd over grond en vrucht, over rechtvaardigmaking en heiligmaking.

Wiens ik ben, rechtvaardigmaking; welken ik ook dien, heiligmaking. Grond en vrucht. Niet omdraaien. Eerst Wiens ik ben, in Christus op rechtsgronden; dan: Welken ik ook dien.

En niemand heeft die engel gezien. Of zou Paulus een aparte luxe hut gehad hebben om te slapen? Nee, dat is tegenwoordig: luxe stomers en luxe hutten en dan word je met een 8-cylinder aan de overkant opgehaald en ga je over wegen van 30 meter breed, als je tenminste nog niet zo goddeloos bent om door de lucht te vliegen.

Niks geen luxe hutten, dat is geld weggooien. Dat deed de Romeinse overheid niet, dat doet de Nederlandse wel; die zoekt gaten op om het geld er in te smijten.

Nee, Paulus had geen aparte hut. Maar zo persoonlijk is de bediening dat niemand gemerkt heeft dat er die nacht een engel bij Paulus gestaan heeft. Lukas, Aristarchus, wat een les voor jullie ook. Zo blind en zo doof, dat ook jullie niets gezien hebben van engelenlicht en niets gehoord van die boodschap. Zo vrij valt het. Tien centimeter er naast wordt er niets van gemerkt.

En doe alsjeblieft niet zo hoogmoedig als die bekeerde man van wie ik eens hoorde. Hij was wel bekeerd, maar ook in de stand was hij zo goed bekeerd. En dan wordt het één van beiden: óf je gaat alles meenemen en inzegenen óf je wordt ontzettend hoogmoedig.

De vrouw van die man stond meer naar ontdekking en ontgronding. En het liefste de Heere om met die vrouw door te werken; en op zekere nacht, terwijl ze met haar man op bed ligt, komt ze in een weg van rechtsafhandeling en wordt de vierschaar Gods gespannen in de consciëntie en wordt haar ziel gered. Naar recht verloren, en op grond van recht behouden, in Christus. En haar man slaapt.

De volgende ochtend vertelt ze dat tegen hem, maar hij gelooft het niet: “dan had je mij wel wakker gemaakt.”

“Ik wist de hele nacht niet eens dat ik een man en kinderen had”, zei ze, “zo en zo” is het toegegaan.

“Als dat allemaal waar is vrouwtje, dan had je mij wel wakker gemaakt, en anders had de Heere het wel gedaan.”

Ontzettende hoogmoed en blindheid; daar heeft de Heere jou heel niet bij nodig, man. (Later heeft die man het moeten geloven.) Ik wil maar zeggen: Lukas en Aristarchus worden er niet bijgeroepen als de Heere een boodschap voor Paulus heeft.

En wat zei die engel? Vreest niet Paulus, gij moet voor de keizer gesteld worden. Dat moet.

Soms moet er een wereldoorlog uitgesteld worden om één ziel die nog bekeerd moet worden; en soms moet er juist een oorlog voor komen. Maar het moet gaan zoals God het in Zijn raad besloten heeft.

God heeft u geschonken allen die met u varen. Die boodschap is de grond van Paulus' moedgeving: daarom zijt goedsmoeds, mannen, want ik geloof God dat het also zijn zal gelijkerwijs het mij gezegd is. Paulus geloofde in God. Hij geloofde niet in Lukas en Aristarchus, daar geloofde hij aan.

Hij geloofde ook niet in z'n bevinding, hij geloofde niet in Paulus, maar hij geloofde in God-Drieëinig.

Maar na zo'n moedgeving moet er heel wat gewicht aan de klok: het derde punt: een ontdekkende onderwijzing: doch wij moeten op een zeker eiland vervallen.

Na elke moedgeving in dat noodweer, onder dat oordeel, met de dood voor ogen, moet er bij vernieuwing weer veel ontdekking volgen: wij moeten, zullen we ooit behouden worden, eerst op een zeker eiland vervallen. Niet vallen, niet binnenvaren, nee: vervallen. Dat is: verpletterd, verbroken, verbrijzeld, verdoemd, verloren gaan, in stukken geslagen, vervallen.

En daar eindigen we mee. Onbekeerden, jong en oud; buiten Christus stervende, zult u op het zekere eiland van Gods toorn en gerechtigheid vervallen, te pletter geslagen worden. Toegekeerde zielen, veel van Christus, maar niet in Christus; wat zal dat zijn als u op datzelfde eiland zult moeten vervallen en verdoemd worden.

Een eiland is vreselijk en heerlijk. Een eiland is een afgezonderde plaats in een zee. De hel is een afgezonderde plaats in de zee van Gods toorn; en op dat eiland zal iedereen buiten Christus stervende, eenmaal en voor eeuwig vervallen. Vreselijk. Laat u dan nog heden met God verzoenen.

En gij kind van God, een eiland is heerlijk, in Christus. Christus is voor u verdoemd, vervallen op dat zekere eiland van Gods onkreukbare gerechtigheid.

En gij moet niet meer, maar moogt nu vervallen op dat zekere eiland, Christi bloedwonden. Hoor maar: David zegt: Als ik omringd door tegenspoed (daar gaat hij) bezwijken moet, schenkt Gij mij leven (zeker eiland). En is 't dat mijns vijands gramschap brandt, Uw rechterhand (Christus; zeker eiland) zal redding geven. En hoor Paulus maar: ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods? Ik dank God door Jezus Christus onze Heere (zeker eiland), op grond van Romeinen 5: Wij dan gerechtvaardigd zijnde.

We eindigen; sta naar ontdekking. Houdt u bij de meest-separerende peken en vliedt al de andere. U hebt maar één ziel; en die kunt u maar één keer bedriegen. En er is maar één eiland, één Naam onder de hemel gegeven waardoor wij moeten zalig worden; dat ene puntje: in Christus, waarin de zielsscheepjes van de schipbreukelingen Gods behouden worden. Amen.

Ds. Voorthuysen 05-10-1965 Streefkerk; 09-10-1965 IJsselstein